

DVADESET SEDMA KROZ GODINU – Ps 95, 1-2.6-9.
Ne budite srca tvrda!

Božji odgovor na jadikovanja proroka Habakuka u današnjem prvom misnom čitanju sadržan je u zadnjem retku koji je istaknut kao sažetak čitanja: *Pravednik živi od svoje vjere*. To je dobra uvertira u evanđeoski odlomak iz Lukina evanđelja u kome apostoli mole Gospodina: *Umnoži nam vjeru!* Kao veoma prikladna poveznica tih dvaju čitanja predložen je dio Ps 95. koji doseže vrhunac u retku koji je stavljen i kao pripjev: *O, da danas glas Gospodnji poslušate, ne budite srca tvrda!* Time je jako istaknut nezaobilazan preduvjet vjere: slušati Božji glas i ne dopustiti da srce otvrdne na njegove poticaje.

Ps 95. izvorno je korišten kao pjesma što prati ulazak vjernika u hram. U Crkvi od starine upravo ovim psalom započinje dnevna molitva časoslova. I u jednoj i u drugoj zgodi nakana je ista: čuti Božji govor i živjeti po tome. A upravo to znači: živjeti od vjere.

Da su kršćani od svojih početaka u tom svjetlu shvatili i prihvatili Ps 95 i njegove poticaje, najočitiji je primjer 3. i 4. poglavlje Poslanice Hebrejima gdje je ovaj psalam protumačen eshatološkim ključem: zemlja počinka potpuno je zajedništvo s Bogom u nebeskom hramu. *U Počinak, doista, ulazimo mi koji povjerovavimo* (Heb 4, 3). U tom je kontekstu jako naglašeno *danas*, što uvodi neprestanu aktualizaciju vjere i odbacivanja nevjere. Kušnje Izabranog naroda u pustinji trajan su poticaj na budnost, ali i opomena o mogućnosti nevjerničkog otvrdnuća

srca. Masa i Meriba tipična su mjesta suprotstavljanja Božjoj volji u pustinji, ali i znakovita imena: Masa = kušnja; Meriba = vode prepirke. Možda bi i za nas Gospodin mogao ponoviti prijekor izrečen svojim suvremenicima: *O rode nevjerni! Dokle mi je biti s vama? Dokle li vas podnositi?* (Mk 9, 19).

Da bi nas potakla na vjernost obećanjima danim Bogu, Crkva nas svakoga dana u svojoj službenoj molitvi poziva riječima ovoga psalma na otvaranje Božjem glasu i življenju po njegovim uputama. Zbog toga nam molitva ovoga psalma može biti velika pomoć. Ali ne smijemo ostati samo na pjevanju ili izgovaranju riječi. Već u Starom zavjetu Bog je oštro kritizirao takvu molitvu: *Uklonite od mene dreku svojih pjesma, neću da slušam zvuke vaših harfa. Pravda nek' poteče kao voda i pravica k'o bujica silna* (Am 5,23 sl). Isusove riječi u evanđelju još su jasnije: *Neće u kraljevstvo nebesko ući svaki koji mi govori: Gospodine, Gospodine! Nego onaj koji vrši volju Oca moga koji je na nebesima* (Mt 7, 21). I prihvaćanje opomene današnjeg otpjevnog psalma: *O, kad bi i ti u ovaj dan spoznao što je za tvoj mir!* (Lk 19, 42)

DVADESET OSMA KROZ GODINU – Ps 98, 1-4.

Zahvalna pjesma

Otpjevni psalam današnje nedjelje izvorno je bio kraljevska pjesma izraelskog naroda kojom je jednom godišnje slavljeno Božje kraljevanje nad Izabranim narodom. To se odvijalo o blagdanu sjenica kada se obnavljala uspomena na boravak pod sjenicama za vrijeme izlaska iz Egipta. Narod je potican da iz zahvalnosti “pjeva Gospodinu pjesmu novu” jer je pobjedu pribavila “desnica njegova”. Upadno se oslanja na Deuteroizaiju i na taj način usmjerava prema svršetku vremena. Psalam je uvršten u misne obrasce današnje nedjelje kao poveznica čitanja o Naamovu očišćenju i Isusovu ozdravljenju desetorice gubavaca. I jedno i drugo ozdravljenje očitovanje je Božjeg zauzimanja za nevoljnike, ali i poziv da za to treba zahvaliti.

Leksička zanimljivost 98. psalma očituje se u *simboličkom korištenju broja sedam* što je znak savršenstva. Sedam je puta navedeno ime Božje: šest puta Jahve i jednom Elohenu = Bog naš. Nabrojeno je sedam Božjih zahvata: “učini djela čudesna”, “pribavi pobjedu”, “obznani spasenje”, “pravednost objavi”,

“spomenu se dobrote i vjernosti”, “dolazi suditi zemlju”, “vladat će krugom zemaljskim ... i pucima”. Sedam je Božjih oznaka: pobjeda, pravda, vjernost, iskrenost, pravednost, pravica, čudesnost. Sedam je glagola upotrijebljeno za poticaj na hvaljenje Boga: pjevajte, kličite, radujte se, poklikujte, neka hući more, rijeke nek plješću, nek se brda raduju. Božjem savršenom planu treba se zahvalom pridružiti sav svemir kao što to najavljuje sv. Ivan u Otkrivenju: *Pjevaju pjesmu Mojsija, sluga Božjega, i pjesmu Jaganjčevu: Velika su i čudesna djela tvoja, Gospodine, Bože, Svevladaru! Pravedni su i istiniti putovi tvoji, Kralju naroda!* (15, 3).

Zahvaljivati Bogu trebamo zbog vidljivih stvorenja. U psalmu su apostrofirani more, kopno, rijeke i planine. Na njima se odražava Božja stvarateljska ruka i mi to lako zamjećujemo. Ali sva “djela čudesna” što ih Bog učini dosežu svoj vrhunac u Isusovu uskrsnuću čime je već započelo novo doba kojemu priliči i “nova pjesma” na koju nas poziva današnji otpjevni psalam. Zbog toga je to veoma prikladna pjesma iščekivanja novog neba i nove zemlje. I razumljivo je što je ovaj psalam predviđen i za misu Bezgrješnog začeca BDM koja je zora i predujam konačne proslave prema kojemu teži i sve stvorenje koje će “oslobođeno robovanja pokvarljivosti sudjelovati u slobodi i slavi djece Božje” (Rim 8,21).

Pjevajući ovaj psalam pridružimo se zahvalnom gubavcu iz današnjeg evanđelja te *slavimo Boga u sav glas* za sve što nam je učinio.

DVADESET DEVETA KROZ GODINU – Ps 121, 1-8.

Ne sustati u molitvi

Otpjevni psalam današnje nedjelje skladno povezuje prvo i treće svetopisamsko čitanje: uspješnost Mojsijeve zagovorne molitve za vrijeme rata s Amalećanima uvod je u Isusovu preporuku *kako valja svagda moliti i nikada ne sustati*. A sve je to sažeto u pripjevu koji preuzima drugi redak današnjeg psalma: *Pomoć je naša u imenu Gospodina koji stvori nebo i zemlju*. Naravno, molitva će biti uspješna samo ako proizlazi iz istinske vjere koja se trajno nalazi u dinamičnom propitivanju i kušnjama. U tom duhu današnji odlomak iz evanđelja završava

zabrinutim pitanjem: *Kad Sin Čovječji dođe, hoće li naći vjere na zemlji?*

Ps 121. spada u grupu hodočasničkih psalama, a pjevao se na završetku hodočašća pri polasku kući iz Jeruzalema. Po pjesničkoj formi sličan je tužbalicama koje uključuju obećanje spasenja iz nevolje. Zbog toga je ovo pjesma pouzdanja u Boga, a izrasta iz teške nevolje u kojoj se molitelj našao. Bog je čuvar i pastir naših duša. Ta vjera se na različite načine trajno ponavlja u Starom i Novom zavjetu. Ovaj kratki psalam šest puta ponavlja glagol *ŠMR = čuvati*. A to čuvanje oslikava gomilanjem pjesničkih slika: sjene što štiti od sunčane žege u pustinji, branitelja koji ti stoji zdesna, zaštite od mjesečeva sjaja što - prema starom istočnjačkom vjerovanju - može dovesti do sljepila ili ludila. Nizanje slika pjesnik završava prizivanjem uvjerenja da je Bog čuvar tvoga *izlaska i povratka* (ulaska), što je semitska slika životnih skrajnosti: rađanja i umiranja te svega što se događa između.

Sve navedene slike asocirale su starozavjetnom vjerniku glasovite povijesne zgode izlazaka iz ropstva od Egipta do Babilona i ulazaka u Obećanu zemlju. I trenutak završetka hodočašća u Jeruzalemu i povratak kući bio je zgodna prigoda pobožnom vjerniku da obnovi vjeru u trajnu Božju pomoć u svim događajima od *izlaska do povratka*, tj. od rođenja do smrti.

Čovjekovo "putovanje" od rođenja do smrti potaklo je shvaćanje cjelokupne Božje zajednice u Starom i Novom zavjetu kao zajednice putujućega naroda Božjega. To će bitno obilježiti eshatološko vrjednovanje i pojedinca i zajednice. Drugi će vatikanski sabor to osobito razraditi u 7. poglavlju konstitucije *Lumen Gentium* pod naslovom: *Eshatološki značaj putujuće Crkve i njezino sjedinjenje s nebeskom Crkvom*. Tu se ističe da je eshatologija središte kršćanske vjere, ton prema kojemu se ugađaju svi ostali tonovi u kršćanstvu, boja jutarnje zore, očekivanje novoga dana u koji se sve slijeva (Moltmann). Kršćanin može trajno ponavljati s Pascalom: "Sadašnjost nikada nije naš cilj, nego treba reći da su prošlost i sadašnjost samo pomagala, a budućnost naš cilj." Na putovanju prema tom cilju Bog je naš vođa i čuvar i to je temelj vjerničkog optimizma.

Bog vodi i čuva svoj narod neprekidno, a ne samo u starozavjetno vrijeme. On se u punini objavio u Kristu Isusu kao *pastir i čuvar naših duša* (1 Pt 2,25), i kao onaj koji svojim

ovcama daje život vječni te neće propasti nikada i nitko ih neće ugrabiti iz moje ruke (Iv 10,28 sl).

TRIDESETA KROZ GODINU – Ps 34, 2-3.17-19.23.

Gospodin sluša molitvu prezrenih

Uz današnju nedjelju, Psalam 34. koristi se više puta preko godine: 19., 20. i 21. nedjelja kr. g. B; 4. korizmena C te svake godine na svetkovinu Svetih Petra i Pavla. Tako često korištenje svjedoči o važnosti što je kršćani pridaju ovome psalmu. Primatelji pozvani na zazivanje i zahvalu Boga jesu *siromasi Božji* (“anawim”) koji sve svoje pouzdanje stavljaju u Boga. A ti su “siromasi”: oskudnici, nesretnici, ljudi blaga srca, prezreni i odbačeni jadnici, ljudi skršena srca i klonula duha. To su, dakle, svi pritisnuti nutarnjim i vanjskim kušnjama, ali otvoreni Bogu. Takvi su već u Starom zavjetu proglašeni blaženima za razliku od bogatih koji će u svojoj samodostatnosti osiromašiti i ogladnjati. A Krist Gospodin zahvaljuje Ocu što je otajstvo Kraljevstva Božjega *sakrio od mudrih i umnih, a objavio malenima* (Lk 10,21).

Odlomak ovoga psalma upotrijebljen za današnju nedjelju skladno spaja prvo svetopisamsko čitanje iz Siraha o Bogu koji je pravedan sudac i *nije pristran na štetu siromaha, nego sluša molitvu potlačenoga*, i odlomak iz Lukina evanđelja o uslišanoj molitvi prezrena carinika, a ne naduta farizeja. To izražava i predloženi pripjev: *Jadnik vapi i Gospodin ga čuje*.

Čitav Ps 34. polazi od stvarnog iskustva ljudske nevolje i poniženja, ali trajno usmjerava pogled prema Bogu koji sluša vapaj tih nevoljnika i uslišava ih. Sudbina bezbožnika je oprječna: njihova se zloća vraća k njima kao nesreća i pogađa ih. Osiromašeni i poniženi očekuju od Boga konkretnu pomoć koja svoju puninu doseže izvan okvira ovozemaljskoga. Time nas uvodi u novozavjetno ozračje što ga je Izaija (11,2) najavio proroštvom o Sluzi Jahvinu koji će biti obdaren *Duhom straha Gospodnjega*. On će nas poučiti o pravoj mudrosti koja uči da su blaženi oni koji su vidjeli “Gospodina po tijelu”, ali su *još blaženiji oni koji slušaju Riječ Božju i čuvaju je!* (Lk 11,28).

A Riječ Božja se sluša i poslužuje konkretnim služenjem braći s čime je povezana i vječna sudbina svakoga pojedinca: *Što ste učinili jednome od najmanjih, meni ste učinili ...* (Usp. Mt

25, 35 sl). Kušati i vidjeti kako je dobar Gospodin, darovano je samo onima koji to prakticiraju. Strah Božji o kome govori psalmist, nezamisliv je bez ljubavi prema bližnjemu. *Tko ne ljubi svoga brata koga vidi, Boga koga ne vidi ne može ljubiti!* (1 Iv 4,20). I tu vidimo kako se riječi trebaju isprepletati s djelima u jedinstvenu cjelinu. Već je starozavjetni prorok Miheja (6, 8) tijesno povezo pravednost i osjećaj za brata čovjeka. A kao plod življena prijateljstva pravednicima je obećan pravi mir jer ih Gospodin *izbavlja iz svih tjeskoba*.

TRIDESET I PRVA KROZ GODINU – Ps 145, 1-2.8-11.13-14.

Zahvala Bogu

Psalam 145. svrstava se u pet završnih, “alelujskih”, psalama psaltira. a u hebrejskoj molitvenoj predaji koristi se svakoga dana u jutarnjim pohvalama Bogu kao odgovor na poklik: *Svaki ću dan tebe slaviti*. Naš je Gospodin Isus, zasigurno, nebrojeno puta hvalio Oca nebeskoga riječima ovoga psalma koji je vrhunac proglašivanja Božjega ravnanja ljudskom poviješću, ali i skrbi za *hranu u pravo vrijeme*. Božja nježnost i milosrdna naklonost prema čovjeku, o čemu zanosno pjeva ovaj psalam, ljudima je postala vidljiva i u punini oživotvorena u Kristu Isusu. Zbog toga ovaj psalam treba shvaćati i moliti u svjetlu Kristova otajstva kao što su to kršćani u povijesti često i činili. Otkrivenje sv. Ivana (15, 3) navodi da pravednici u Kraljevstvu nebeskom riječima ovoga psalma (r.17) hvale Boga, a glasoviti himan “Tebe Boga hvalimo” preuzima njegov 2. r: *Hvalimo tvoje ime u vijeke i u vijeke vjekova*.

Zbog svoje umjetničke ljepote i duboko proživljene vjere u Božje upravljanje svime, ovaj je psalam upotrijebljen više puta u misnom nedjeljnom bogoslužju: 14., 18. i 25. nedjelja kroz godinu A; 17. kr. godinu B i 31. kr. g. C. Potom se koristi u časoslovu: na službi čitanja u nedjelju 3. tjedna, jutarnja u srijedu 4. tjedna i večernja u petak 4. tjedna, na sl. čitanja na Veliku subotu te 2. večernja na svetkovinu Krista Kralja.

Psalam nabraja 12 Božjih obilježja čime je označena punina i savršenstvo božanskog djelovanja: stvoritelj neba i zemlje, vjerni čuvar saveza, pravedan prema ugnjetavanima, daje kruh gladnima, oslobađa zasužnjene, otvara oči slijepima, pridiže klonule, ljubi pravedne, zauzima se za strance, podržava sirote

i udovice, mrsi planove bezbožnicima, suvereno vlada nad svim bićima u svim vremenima.

Nekoliko kitica ovoga psalma upotrijebljeno je u današnjem nedjeljnom bogoslužju kao spona između odlomka iz Knjige mudrosti kojim se objavljuje da je Bog milostiv svima i ljubi sva bića i evanđeoskog odlomka o cariniku Zakeju koga su njegovi suvremenici smatrali grješnikom. Psalam ističe da je Bog *milostiv i milosrdan, spor na srdžbu, bogat dobrotom ... podupire sve koji posrću i pognute uspravlja*. Carinik je bilo omraženo zanimanje zbog nasilnog ubiranja poreza, osobito ako je to ubiranje bilo pretjerano i nepravedno. Isus i takvima objavljuje mogućnost spasenja jer je njegova zadaća upravo u tome da potraži i spasi izgubljeno.

Na tom neizmjerljivo velikom poklonu treba od srca zahvaljivati Bogu i blagoslivljati ime njegovo do vijeka. A današnji psalam je veoma prikladan za to.

TRIDESET I DRUGA KROZ GODINU – Ps 17, 1.5-6.8. i 15.

Nada u buđenje iz sna smrti

Kako se bliži kraj liturgijske godine, tako bogoslužje Crkve sve češće usmjerava vjernički pogled prema završetku zemaljskog života i vječnom životu nakon toga. U središtu bogoslužja današnje nedjelje nalazi se Isusova rasprava sa saducejima (*koji niječu uskrsnuće*) o životu nakon smrti. U problematiku je uveo odlomak iz Druge knjige o Makabejcima izvještajem o pogibiji braće Makabejaca i završnom općom pohvalom vjerniku: *Blago onom tko umre u čvrstoj nadi da će ga Bog uskrisiti*. Kao spojnica navedenih svetopisamskih čitanja predložen je dio Ps 17. s pripjevom: *Kad se probudim, Gospodine, naužit ću se pojave tvoje!*

Ovaj psalam ubrajamo u skupinu individualnih tužbalica koji iznosi iskrenu i žarku molbu nedužno progonjena pravednika za pomoć od Boga. A ta je pomoć osobito potrebna da se čovjek probudi iz smrtnog sna i oslobodi *smrtonosne zamke i užadi podzemlja*. A te zamke postavljaju i užad pletu *zlotvori koji na me nasrću i dušmani koji me bijesno opkoljuju*. U psalmu se isprepliće strah, povjerenje, pobuna, molbenica, mašta. Simbolika je veoma živahna i raznolika: Bog istražuje i premjerava dubine srca, ognjem iskušava i noću pohađa,

provjerava pravednika koji je *zjenica oka* i zaklonjen u sjenu *krila Božjih*. Ta slika priziva u pamet kovčeg saveza s kerubinima ili sliku orla iz Mojsijeve pjesme nakon izlaska iz Egipta u kojoj je Bog *poput orla što bdi nad gnijezdom, nad svojim orličima lebdeći, tako on krila širi, uzima ga, pa ga na svojim nosi perima* (Pnz 32, 11). Ali treba se svakako prisjetiti i Isusovih riječi: *Koliko li puta htjedoh okupiti djecu tvoju (Jeruzaleme) kao što kvočka okuplja piliće pod krila, i ne htjedoste* (Mt 23, 37).

Svaki nepravedno progongjeni naslovnik je ovoga psalma, ali Krist Gospodin jedini je apsolutni pravednik nedužno progongjen. I on je molio za izbavljenje od progongstva (Mt 26, 39-44.), ali ne proklinje, već moli za svoje progongitelje i to isto preporučuje svojim sljedbenicima.

Završne riječi današnjeg otpjevnog psalma stavljaju pred nas sudbinu nepravedno progongjena pravednika koji nalazi smirenje u iščekivanju eshatološkog suda što će se pojaviti kao zora novoga dana nakon mrkle noći. Na taj radosni smiraj pripremamo se već u ovozemaljskom životu osobito bogoslužjem koje nam anticipira vječnu slavu. U tom duhu odjekuju i riječi današnjeg psalma: *Zazivam te, Bože, ti ćeš me uslišati; prikloni mi uho i čuj riječi moje*.

TRIDESET I TREĆA KROZ GODINU – Ps 98, 5 – 9.

Gospodin dolazi suditi narodima

Stati pred suca koji sve zna uvijek prati neki strah i trepet. Srednjovjekovna je pobožnost prenaglašavala taj strah da bi potakla na budnost i suprotstavljanje zlu. Bogoslužje današnje nedjelje dočarava scenu dolaska Gospodinova konačnog suda kao ostvarenje Malahijina proroštva: *Vama koji se imena moga bojite sunce će pravde ogranuti sa zdravljem u zrakama*. U tom ozračju završava i današnji odlomak iz Lukina evanđelja: *Svi će vas zamrziti zbog imena mojega. Ali ni vlas vam s glave neće propasti. Svojom ćete se postojanošću spasiti*.

Ta dva navještaja skladno spaja današnji pripjevni psalam koji radosno najavljuje da *Gospodin dolazi suditi zemlji... po pravdi*. Zbog toga psalmist zanosno poziva da zapjevamo Gospodinu uz glazbala, trublje i poklike. To nam postaje jasnije prisjetimo li se da se ovaj psalam pjevao za vrijeme starozavjetnog blagdana sjenice čime se obnavljao spomen na čudesni izlazak

iz egipatskog ropstva. Izraelcima je ovaj psalam bio svečana kraljevska pjesma kojom su svečano priznavali Božje kraljevanje nad Izabranim narodom. To su izražavali veselim pjevanjem, pljeskanjem, trubljama i vojničkim poklikom “teruah” koji slični našem vojničkom pokliku “hura”! Vjerničko pjevanje i sviranje proizlazi iz vjere da možemo pouzdano izići na pravedni sud Božji na kome će pasti sve maske i očitovati se da su istinski vjernici bili u pravu, a prividne veličine pred kojima se drhtalo samo prolazna faza. Zbog toga su prvi kršćani često i radosno ponavljali zaziv: *Maranatha – Dođi, Gospodine!*

Psalmist poziva i sva druga stvorenja da se priključe ljudskom glasu koji hvali Gospodina. To je veličanstvena huka mora, žuborenje rijeka i potoka što podsjeća na veselo pljeskanje rukama, raznolikost i zadivljujuća stasitost brda što tvore krug zemaljski. Ta kozmička glazba što prati suđenje *krugu zemaljskom po pravdi i pucima po pravici* dio je nove pjesme što se pjeva Jaganjcu Božjem kroz svu vječnost.

Već je Origen u *novoj pjesmi* ovoga psalma gledao Krista raspetoga koji predstavlja novost za koju se prije nikada nije čulo. *Nova stvarnost zahtijeva novu pjesmu ... Isus je činio čudesa među Izraelcima: ozdravljao uzete, čistio gubavce, mrtve uskrsavao. Ali to isto su činili i starozavjetni proroci. Umnožio je nekoliko kruhova u ogromnu količinu i dao velikom broju naroda da jede. Ali to isto je činio i Ilija. Što je, dakle, nova učinio Gospodin da je zaslužio novu pjesmu? Bog je umro kao čovjek da bi ljudi dobili život. Sin Božji je raspet da bi sve uzdigao u nebesa.*

Na tome se temelji kršćanski optimizam i spremnost izlaska na Božji sud. Bez straha možemo *stati pred Sina Čovječjega*.

KRIST KRALJ SVEGA STVORENOGA - Ps 122, 1-5.

Mir i dobro u Domu Gospodnjem

Psalam 122. *jedan je od najljepših i najproživljenijih hodočasničkih hvalospjeva* (Benedikt XVI.). Pjevali su ga hodočasnici na završetku hodočašća u Jeruzalem gdje se nalazio “Dom Gospodnji” i “sudačke stolice doma Davidova”. Time je vjernik ujedinjavao dvije skrajnosti hodočašća: poziv da pođe u Dom Gospodnji i radosni dolazak pred vrata Jeruzalema. Zbog toga kršćanska liturgija koristi riječi ovoga psalma za ovu zadnju

nedjelju liturgijske godine, ali će s njime obogatiti i bogoslužje prve nedjelje nove liturgijske godine A.

Prva polovica ovoga psalma stavljena je kao poveznica svetopisamskih čitanja na Svetkovinu Krista Kralja svega stvorenoga u nizu C. Povezuje čitanje iz Druge knjige o Samuelu o pomazanju Davida za kralja nad Izraelom, i Lukina odlomka o molbi dobrog razbojnika na Golgoti: *Isuse, sjeti me se kad dođeš u kraljevstvo svoje*. Na prvi pogled izgleda kao da čitanje o pomazanju Davida za kralja nad izraelskim plemenima nema veze s Lukinim opisom završne scene na Golgoti. Ali to je samo površno gledanje. Jer, prisjetimo se anđelovih riječi kod naviještenja Mariji pa će nam sve biti jasnije: *On će biti velik i zvat će se Sin Previšnjega. Gospodin Bog dat će mu prijestolje Davida, oca njegova* (Lk 1,32).

Crkva je od svojih početaka slavila Krista kao *Kyriosa* i *Pantokratora*, tj. Gospodara i Svevladara. Razvoj teološke misli doveo je do današnjega liturgijskog naziva Krist Kralj svega stvorenoga. Premještanje te svetkovine na zadnju nedjelju liturgijske godine službeni komentar obrazlaže ovako: *Na taj će se način još bolje osvijetliti i eshatološko značenje ove nedjelje*. Time je oživotvoreno Isusovo obrazloženje: *Moje kraljevstvo nije od ovoga svijeta*.

Veliki pobornik liturgijskog pokreta Pio Parsch o ovome psalmu veli: *Psalam je 122. vizija nebeskog Jeruzalema i u nama pobuđuje čežnju za Crkvom u slavi, čiju je ljepotu gledao Ivan na Patmosu*. A u nju se ulazi preko Isusova križu komu kršćani usrdno vabe: *Zdravo, Križu, nado sva!* Naravno, kršćani ne promatraju eshatološko ostvarenje odvojeno od ovozemaljske stvarnosti niti dopuštaju da im zanos za budućim svijetom umanju zauzimanje za svagdašnje probleme sadašnjeg života. Franjevci su ta dva vida saželi u svoj životni moto što ga pozdravom i naviještanjem žele i drugima: *Mir i dobro!*

Teolog Fleischmann najavu toga mira komentira: *U času svojega odlaska sa zemlje preko širom otvorenih vrata nebeskog Jeruzalema ulazimo u kraljevstvo vječnog mira i blaženstva koje ovdje ne možemo ni zamisliti*. Pjevanje i molitva ovoga psalma priprema nas na taj konačni ulazak u nebeski Jeruzalem.